

Lisse, 20 april 2023

Betreft: Bollenschuren herbouwen?

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hillegom
c.c. de Gemeenteraad van Hillegom

Geacht college,

De Werkgroep Behoud en Herbesteding Bollenerfgoed van het CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek (CHG) houdt zich al sinds 1997 bezig met behoud, bescherming en herbesteding van bollenschuren. Vanuit de door ons opgebouwde expertise geven wij al meer dan 25 jaar advies over deze zaken. Wij hebben dan ook met interesse het weblog van wethouder Hoekstra met de titel "Bollenschuren herbouwen" gelezen, dat onlangs werd gepubliceerd op de website van de gemeente Hillegom.

Wij nemen aan dat mevrouw Hoekstra hierbij namens de gemeente Hillegom spreekt. Daarom reageren wij graag op dit blog naar het College van B & W en de gemeenteraad.

Mevrouw Hoekstra schrijft in dit blog dat de gemeente op zoek is naar mogelijkheden om de bollenschuren weer in gebruik te nemen. Ze wekt daarmee de suggestie dat de gemeente de originele bollenschuren wil herbesteden, maar geeft vervolgens voorbeelden van twee bollenschuren die geheel worden afgebroken en één waarvan slechts twee gevels blijven staan. Het gaat hier om drie bollenschuren uit de Regionale Collectie Bollenschuren. "Bij alle drie komen er nieuwe gebouwen voor terug. Gebouwen die qua uiterlijk zoveel mogelijk herinneren aan de oude bollenschuur", schrijft mevrouw Hoekstra.

Dat bij de bollenschuren aan de Leidsestraat twee muren blijven staan, is niet de verdienste van de gemeente. De CHG-Werkgroep Bollenerfgoed heeft de eigenaar erop gewezen dat deze bollenschuur als Karakteristiek Gebouw in het bestemmingsplan staat vermeld. Hierdoor is voorkomen dat de schuur geheel is afgebroken, wat eerst wel de bedoeling was. Als het aan de eigenaars en de gemeente Hillegom had gelegen, was op alle drie de locaties nieuwbouw gekomen die niet veel met bollenschuren te maken had. Door onze inbreng in het ontwerpproces gaan de gebouwen nu in elk geval meer lijken op de oorspronkelijke bollenschuren. Het was ons echter liever geweest als die waren blijven staan en gerestaureerd waren.

Mevrouw Hoekstra legt uit dat het "lang, ingewikkeld en kostbaar is om een oude bollenschuur om te zetten naar een gebouw dat voldoet aan de eisen van deze tijd." Vervolgens somt zij alleen maar argumenten op waarom het onmogelijk is om het authentieke gebouw te behouden.

Dat komt doordat zij zich bij herbesteding beperkt tot wonen. Een woonbesteding is zeker een lastige vorm van herbesteding, maar het is zeker niet onmogelijk en er zijn ook nog vele andere rendabele nieuwe functies voor bollenschuren denkbaar.

Wonen in een historische bollenschuur kan wel degelijk! Het beste bewijs daarvoor is de bollenschuur aan de Zuider Leidsevaart 2B in Hillegom, een Rijksmonument dat door de eigenaar geheel uit eigen middelen is gerestaureerd en is herbested tot vier woonappartementen, die prima voldoen aan de eisen van de tijd, zonder extra bebouwing eromheen. Er zijn nog vele andere voorbeelden te geven van bollenschuren die zijn behouden en herbested, ook in Hillegom. Kijkt u maar eens naar de winnaars van de Zwarte Tulp Prijs op onze website.

In het betoog van mevrouw Hoekstra staan veel misvattingen over hergebruik van bollenschuren. Zij beweert dat bij bollenschuren met ventilatiedeuren de ramen op een voor wonen ongeschikte hoogte zitten, maar dat geldt juist eerder voor schuren met kleinere stalen ramen. De verdiepingshoogte verschilt van schuur tot schuur; er zijn bollenschuren waarvan de verdiepingshoogte geen probleem is. De fundering van bollenschuren is lang niet altijd slecht; de

panden zijn bovendien gebouwd om zware lasten te dragen. Er bestaan wel degelijk bollenschuren met spouwmuren en als die ontbreken, kan de isolatie van het gebouw ook op andere manieren plaatsvinden.

Nog een misvatting: mevrouw Hoekstra stelt dat rond een bollenschuur altijd ruimte nodig is voor extra bebouwing, om herbesteding van het bestaande pand financieel mogelijk te maken. Het hangt echter geheel af van de wensen en eisen van de eigenaar qua opbrengst van het onroerend goed. De CHG-Werkgroep Bollenerfgoed gaat bij herbesteding altijd uit van de mogelijkheden van de bollenschuur zelf. Dan komt er een ander kosten-baten-plaatje uit de bus, maar dat hoeft niet minder rendabel te zijn.

Aan het eind van haar blog verwijst mevrouw Hoekstra naar onze website www.bollenerfgoed.nl. Wij hebben het gevoel dat de CHG-Werkgroep Bollenerfgoed wordt opgevoerd als een legitimatie voor het denken en handelen van de gemeente, terwijl de gemeente weet dat wij een geheel ander uitgangspunt hebben. Het CHG is voorstander van behoud en herbesteding van de authentieke bollenschuren, omdat deze originele gebouwen van groot belang zijn voor het cultuurhistorisch landschap en erfgoed.

Met de juiste argumenten zijn zowel eigenaren van bollenschuren als projectontwikkelaars en architecten te overtuigen van behoud van het authentieke erfgoed. Maar dan moeten zij wel een gemeentebestuur treffen dat daar ook werkelijk in gelooft en daarnaar handelt.

In de Omgevingsvisie Hillegom 2030 (versie 2021, p. 96) wordt als een van de uitgangspunten van het RO-beleid genoemd: "koesteren van kenmerkende bebouwing zoals oude bollenschuren en arbeiderswoningen". Mevrouw Hoekstra stelt trots dat "de bollenschuren, zoals we die kennen uit het verleden, in z'n geheel, nieuw terug gebouwd worden". Het slopen van authentieke bollenschuren en het bouwen van replica's heeft echter niets te maken met het koesteren van historisch erfgoed. Het gemeentelijk beleid, zoals mevrouw Hoekstra dat in haar blog uitlegt, legitimeert juist eerder de steun van de gemeente aan plannen van eigenaren en projectontwikkelaars die karakteristieke bollenschuren afbreken om appartementen te kunnen bouwen, ook in het buitengebied.

Wij vinden het teleurstellend dat mevrouw Hoekstra niets zegt over de Hillegomse bollenschuren die zijn aangewezen als gemeentelijk monument. Helaas zijn dat er slechts twee: de groene houten bollenschuur aan de Leidsestraat 152 (herbouwd als replica) en de bakstenen bollenschuur met de bijbehorende bedrijfswoning aan de Leidsestraat 154-156. Voor dit laatste gemeentelijk monument is enkele jaren geleden sloop en nieuwbouw voorgesteld. De CHG-Werkgroep Bollenerfgoed en de Erfgoedcommissie hebben dat kunnen voorkomen en dankzij intensief overleg met de projectontwikkelaar en diens ontwerper ligt er nu een alternatief plan klaar voor restauratie en herbesteding van de bestaande bollenschuur. Helaas dreigt hiervan opnieuw weinig terecht te komen en raakt de bollenschuur steeds verder in verval. Als dit zo doorgaat wordt dit gemeentelijke monument aan de Leidsestraat 154-156 straks het volgende voorbeeld van een authentieke bollenschuur die wordt afgebroken en vervangen door een replica.

Wij hopen dat het niet zo ver hoeft te komen en verzoeken u gebruik te maken van uw recht tot zorgplicht. Wilt u de eigenaar verzoeken haast te maken met de restauratie van de bollenschuur en het bijbehorende woonhuis en maatregelen te nemen die verder verval kunnen voorkomen..

Wij zijn benieuwd naar uw reactie op dit verzoek en tevens naar de visie van de gemeente Hillegom op behoud en herbesteding van authentieke bollenschuren.

Met vriendelijke groet,
namens de Werkgroep Bollenerfgoed van het CHG

P. Goemans, voorzitter